

POSTANOWIENIE

Dnia 19 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania K. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

o prawo do emerytury,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 19 marca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 1 marca 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...] III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 1 marca 2018 r. oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. od wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 22 czerwca 2017 r. zmieniającego decyzję organu rentowego z dnia 13 lipca 2016 r. i ustalającego prawo do emerytury wnioskodawczynie K. G. od 1 lipca 2016 r.

W sprawie tej organ rentowy ustalił wnioskodawczynie na 1 stycznia 1999 r. łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 22 lat, 4 miesięcy i 2 dni, w tym 14 lat, 6 miesięcy i 23 dni stażu pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawczynie od 1 września 1976 r. pracowała jako pracownik młodociany w celu przygotowania zawodowego w „S.” [...] w L., jednocześnie uczęszczając do przyzakładowej kształcącej szkoły zawodowej. Po ukończeniu nauki zawodu została 18 stycznia 1979 r. zatrudniona w „S.” [...] w L. - Zakładzie [...]

na stanowisku ciastkarza w wymiarze $\frac{1}{2}$ etatu, który od 21 marca 1979 r. został zwiększony do pełnego etatu. Podczas tego zatrudnienia przebywała w okresach od 14 sierpnia do 3 grudnia 1984 r., od 29 września 1985 r. do 4 stycznia 1986 r. oraz od 27 maja do 29 września 1996 r. na urlopach macierzyńskich, a w okresach od 24 grudnia 1984 r. do 28 września 1985 r. i od 5 stycznia 1985 r. do 27 września 1989 r. na urlopach wychowawczych. Pozwany uwzględnił jej do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w „S.” [...] od 21 marca 1979 r. do 31 grudnia 1998 r., z wyłączeniem okresów urlopów macierzyńskiego i wychowawczego.

Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, który przyznał wnioskodawczyni sporną emeryturę, uwzględniając wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2012 r., II UK 82/12 (OSNP 2013 nr 19-20, poz. 230), że do okresu pracy w warunkach szczególnych uprawniającego do emerytury na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej zaliczał się okres urlopu wypoczynkowego i urlopu macierzyńskiego. Zaliczenie do wymaganego stażu pracy w szczególnych warunkach przed 1 stycznia 1999 r. zakwestionowanego przez organ rentowy okresu urlopu macierzyńskiego od 27 maja do 29 września 1996 r. było spełnieniem warunku 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych wymaganego do ustalenia spornej emerytury. Zgodnie z art. 184 ustawy emerytalnej warunek ten powinien być spełniony na dzień wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj. 1 stycznia 1999 r., a niższy od powszechnego wieku emerytalnego wiek określony z art. 32 tej ustawy może być spełniony później. Ponadto w wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 r. (II UK 313/09, OSNP 2011 nr 19-20, poz. 260) Sąd Najwyższy stwierdził, że osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 r. okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, wyłącza ponowne jego zweryfikowanie po osiągnięciu wieku emerytalnego według nowych reguł określonych w art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, które obowiązują dopiero od 1 lipca 2004 r.

W skardze kasacyjnej organ rentowy zarzucił naruszenie art. 184 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270, ze zm., powoływanej jako ustawa emerytalna) oraz § 2, 3 i 4 rozporządzenia Rady

Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) przez błędną wykładnię i zaliczenie do okresu pracy w szczególnych warunkach okresów, w których praca nie była faktycznie wykonywana z powodu przebywania na urlopie macierzyńskim. Dlatego przyjęcie, że wnioskodawczyni w okresie od 27 maja do 29 września 1996 r. wykonywała stale i w sposób ciągły i nieprzerwany pracę w warunkach szczególnych w wymaganym ponad 15-letnim okresie pracy w szczególnych warunkach skutkowało nieuprawnionym przyznaniem emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał na potrzebę wykładni art. 32 ust. 1a ustawy emerytalnej w związku z § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia Rady Ministrów w zakresie prawidłowego ustalenia okresu i wymiaru pracy w warunkach szczególnych „jako wykonywanej ‘stale’ - bez przerwy innej niż wymuszona rozkładem czasu pracy, (tj. dniem wolnym dla danego pracownika bądź urlopem wypoczynkowym) za którą pracownik otrzymuje umówione wynagrodzenie”, która nie była świadczona w okresie przebywania wnioskodawczyni na urlopie macierzyńskim po 14 listopada 1991 r. Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania wnioskodawczyni oraz rozstrzygnięcia o kosztach procesu przez zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje

rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, i z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LexPolonica nr 396185). Tymczasem nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego lub wątpliwości interpretacyjnych nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, Prokuratura i Prawo – dodatek z 2003 r., nr 10, poz. 37).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, ze względu na charakter spornej emerytury w wieku obniżonym przepisy dotyczące warunków nabycia prawa do tego świadczenia należy wyklądać ściśle (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2005 r., II UZP 10/05, OSNP 2006 nr 1-2, poz. 21), gdyż uprawnienie do wcześniejszej emerytury jest przywilejem przysługującym osobom, które przez ustawowo określony czas wykonywały pracę w szczególnych warunkach lub charakterze. Niewątpliwie w okresie przebywania na urlopie macierzyńskim taka praca nie była wykonywana, ale w judykaturze utrwalili się pogląd, że do okresów wymaganych do przyznania emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) zalicza się okres urlopu macierzyńskiego, jeżeli jego okres przypadł przed datą wejścia w życie nowości normatywnej - art. 32 ust. 1a tej ustawy. Przepis ten wprowadził istotną zmianę definicji prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze obowiązującą *pro futuro*, tj. tylko w stosunku do okresów w nim wymienionych, które przypadły po dniu wejścia w życie tej nowości normatywnej, tj. po 1 lipca 2004 r. Przepis ten nie oddziaływał na sporny okres urlopu macierzyńskiego w odniesieniu do stanów zrealizowanych przed tą istotną zmianą normatywną (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2005 r., II UK

215/04 i II UK 219/04, OSNP 2005 nr 22, poz. 360 i 361). W konsekwencji Sady obu instancji prawidłowo uwzględniły wnioskodawczyni okresu urlopu macierzyńskiego od 27 maja do 29 września 1999 r. do stażu zatrudnienia w warunkach szczególnych, przeto legitymuje się ona przekraczającym 15 lat stażem szczególnego zatrudnienia wymaganym do ustalenia spornej emerytury.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.